

Suomen Kunnaneläinlääkäriliitto ry:n kannanotto esitykseen uudeksi eläinlääkintöhuoltolaiksi

Kiitämme mahdollisuudesta tulla kuulluksi valmistellessanne ammattikuntaamme koskevaa lakiesitystä.

Tämä esitys on puhututtanut kovasti kunnaneläinlääkäreitä, varsinkin 9§ mukaiset, järjestämisvastuuseen kuuluvat eläinlääkäripalvelut. ”Temppulistaksi” kutsumassamme pykälässä listataan peruseläinlääkintään kuuluvia toimenpiteitä, joita kunnaneläinlääkäri saisi tehdä – kaikki muut toimenpiteet tulisi hinnoitella markkinaperusteisesti. Mikäli näitä listaan kuulumattomia toimenpiteitä tehdään yleisesti, johtaa se yhtiöittämiseen ja palvelut tulee kilpailuttaa.

Peruseläinlääkinnän taso on noussut huomattavasti sitten Herriotin, mielestämme listalta puuttuu perustoimenpiteitä ja toimenpiteitä, jotka ovat jo muualla ”peruskauraa” – oletettavasti meillä myös lähiaikoina.

Tällaisia toimenpiteitä ovat mm.

- ”In house”-laboratoriot; nykyiset verianalysointorit ovat helppokäyttöisiä ja melko luotettavia – ja edullisia. Esimerkiksi lehmien poikimahalvauksen hoidon yhteydessä otetaan usein verinäyte, joka tutkitaan vastaanotolla, näin saadaan heti selville veren kalsium- ja magnesiumtaso sekä lihasentsyymit, jotka kertovat lihasrevähdyksestä. Pitääkö palata ajassa taaksepäin parikymmentä vuotta ja odotella postin kuljettavan näytteen ulkopuoliseen laboratorioon, kuten 9§ kohdassa 10 sanotaan? (”tavanomaisten näytteiden ottaminen ja toimittaminen laboratoriotutkimuksiin”). Samoin synnyttäneen koiran kouristellessa on mahdollista tutkia paikan päällä, onko kyseessä ns. henkeä uhkaava kalsiumin puutteen aiheuttama ”kalkkikramppi”, verensokerin lasku vai onko kyseessä keskushermostoperäinen kouristelu. Verianalyysi paikan päällä korostuu öisin ja viikonloppuisin, jolloin päivystäjä ja eläimen lähin apu on useimmiten kunnaneläinlääkäri.

Verianalyysi korostuu myös noudatettaessa kansallista mikrobilääkesuositusta; pystymme nykyään helposti tekemään pienen veren kuvan ja crp:n paikan päällä – näiden perusteella voimme varmistaa, tarvitseeko eläin mikrobilääkkeitä vai ei.

- Nautojen juoksutusmahaleikkaus (9§ kohta 11) suoritetaan yhä useammin endoskooppi- eli tähystinavusteisesti; Keski-Euroopassa ja Tanskassa tämä on jo se normaali tapa. Vaikka saamme tehdä

juoksutusmahaleikkauksen, oli lain perusteluissa nimetty tähystysleikkaukset erikseen; ne eivät kuulu järjestämisvastuun piiriin – yhtiöittäminen kutsuu... Keskustelin viikonloppuna usean tuottajan kanssa, joiden alueella tehdään tähystinavusteisesti juoksutusmahaleikkauksia – he eivät halua enää paluuta aikaan ”ennenvanhaan”.

- Kuvantaminen oli myös perusteluissa mainittu järjestämisvastuun ulkopuolelle kuulumisesta. 9§ kohdan 12 ” pienten kotieläinten luunmurtumien immobilisaatio”; kuinka lastoitamme murtuman, jos emme edes ole varmoja, onko murtumaa; röntgenkatseella vai facebookin kristallipallolla? Lähetämmekö eläimen jatkohoitoon mahdollisesti satojen kilometrien päähän varmuuden vuoksi ? Kuvantamisessa korostuu myös yö- ja viikonloppupäivystykset; kolarikoirat, karhunpuremat, synnyttävät kissat ja koirat – onko vielä pentu sisällä, onko virheasento.
- Kohdan 13 synnytysapu/keisarinleikkaus kissa, nauta, lammas ja vuohi. Koira ei perustelujen mukaan kuulu joukkoon, koska sen keisarinleikkaus vaatii erityistä osaamista, välineistöä ja henkilökuntaa. Me kunnaneläinlääkärit voimme vakuuttaa, että naudan, lampaan ja vuohen keisarinleikkaus on huomattavasti hankalampi ja suuritöisempi, kuin koiran vastaava. Niissä jos jossain, tarvitaan erityistä osaamista ja henkilökuntaa. Lähdemme myös siitä, että kukin eläinlääkäri osaa arvioida taitotasonsa ja myös mahdollisesti leikattavan koiran kunnon – ja osaa lähettää esimerkiksi ns. lyttykuonot ja vastaavat riskipotilaat klinikoille leikattaviksi.

Kunnaneläinlääkäriin ammatin vetovoima ja kiinnostavuus tulevaisuudessa

Tuleva uusi eläinlääkintöhuoltolaki on aiheuttanut suurta epävarmuutta kunnaneläinlääkäriammattikunnan sisällä. Mahdollinen yhtiöittäminen ja järjestämisvastuun ulkopuolelle jäävien toimenpiteiden markkinaehtoinen hinnoittelu tuntuu kovin monimutkaiselta yhtälöltä. Lisäksi yhtiöittämisen mukanaan tuoma kilpailuttaminen arveluttaa. On tiedossa, että suuri, yksityinen pieneläinlääkintäyritys laajentaa toimitilojaan voimakkaasti. Keskusteluissa tulee esille huoli siitä, että kunnat säästöajatus mielessään ulkoistavat pieneläinpalvelut yksityiselle toimijalle, joka sijaitsee mahdollisesti yli sadan kilometrin päässä. Mitä jää virassa olevalle

kunnaneläinlääkärille; päivystysvelvollisuus. Ammattitaito ja työn mielekkyys kärsivät – virka ei ole enää houkutteleva. Mitä kunta hyötyy, emme keksi, palkka pitää kuitenkin päivystävälle maksaa ja toimitilat vuokrata. Mitä jää kuntalaisille – palvelu pitkän matkan päässä. Me kunnaneläinlääkärit pidämme erittäin tervetulleena, että näitä isoja, päivystäviä sairaaloita on olemassa. Kuitenkaan jokaisen metsästyskoiran haavahoito, oksenteleva koira tai virtsatukoksesta kärsivä kissa ei tarvitse sairaalatasoista hoitoa – omistaja voi niihin tietenkin halutessaan mennä.

Pien- ja suureläinpäivystys on tarkoituksenmukaista eriyttää tietyillä, kaupunkimaisilla ja asukastiheillä alueilla. Mikä on sitten sitä syrjäseutua, miten alue määritellään – Lappi ja Kainuu eivät ole ainoita ”pitkien matkojen” seutuja.

Pyydämmme teitä vielä kerran miettimään, onko olemassa keino, jolla yhtiöittämisvelvoitteen voisi poistaa – muuttamalla muita asiaa koskevia lain tai asetuksen pykälää.